УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
225/23.06.2025

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р инж. Илиана [redacted] Стойнова,
катедра „Механика и математика“, Строителен факултет,
Висше строително училище „Любен Каравелов“, София

Относно: Дисертационен труд на тема „Ефективно управление на разходите в строителни проекти чрез бизнес интелиджънс (Business intelligence)“

Основание за представяне на становището: участие в научно жури, съгласно Заповед № 369/23.05.2025 г. на Ректора на Университет по архитектура, строителство и геодезия, София

Докторант: инж. Владимир Севдалинов Гюнелиев

Научен консултант: проф. д-р инж. Жулиета Манчева

Настоящото становище е изготвено въз основа на представена дисертация за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в професионално направление 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“ по докторска програма „Организация и управление на производството (строителство)“.

Представените по документи съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилник за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилник за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Университет по архитектура, строителство и геодезия. Процедурата по защита на дисертационния труд е спазена.

1. Биографични и професионални данни

Инженер Владимир Гюнелиев е роден през 1987 г. През 2006 г. завършва СОУ „Антим I”, гр. Златоград.

През 2011 г. завършва УАСГ, ОКС „Магистър“, специалност „Строителство на сгради и съоръжения“ /ССС/. През 2013 г. придобива ОКС „Магистър“, специалност „Управление на международни проекти“/УМП/ в УНСС.

Професионален опит: От 22.06.2010 г. до 14.12.2011 г. инж. Владимир Гюнелиев работи в СИЕНИТ ООД гр. София като технически ръководител и изпълнява дейности по организация на строителния процес, изготвяне на количествени сметки, графици, документация на обектите, среща с инвеститори, измерване със специфично оборудване,

изготвяне на тръжна документация. От 02.01.2012 г. – 20.08.2012 г. работи в Комфорт ООД, гр. Варна като технически ръководител и изпълнява дейности по организация на строителния процес, графици, документация на обектите, измерване със специфично оборудване. От 06.08.2012 г.- до момента е управител на Некст Билд ЕООД . Управител и собственик е на следните дружества: „Некст Билд“ ЕООД, „Финракс“ ООД, „ВМИР“ ООД, „Орехова гора билд“ ООД, „Импера форм“ ЕООД , „Мирелина“ ЕООД, „Некст холидей“ ЕООД. Владее английски и немски език. Работа със специализиран софтуер: AUTOCAD, SAP 2000, ANSYS, WORD, EXCEL, PRIMAVERA, ETABS, SAFE. Член е на Камара на инженерите в инвестиционното проектиране/ КИИП/.

2. Предоставени материали по процедурата

Съгласно изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, докторанта изпълнява 82 т. , с което надхвърля изискуемия минимум.

Група от Показатели	**Съдържание**	**Доцент**	**инж. Владимир Гюнелиев**
А	Показател 1	50	**50**
Б	Показател 2	-	-
В	Показатели 3 или 4	-	-
Г	Сума от показателите от 5 до 11	30	**32**
Д	Сума от показателите от 12 до 15	-	-
Е	Сума от показателите от 16 до края	-	-
	Общ брой точки:		**82**

По показател А.1: Представеният дисертационен труд на тема: „Ефективно управление на разходите в строителни проекти чрез бизнес интелиджънс (Business intelligence)“ съдържа 175 стр. и е структуриран в три глави. Авторефератът съдържа 104 страници.

По показател Г.7: Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация:
Представени са следните доклади за предстоящо публикуване:

1. „Proactive Cost Management in Construction: The Role of Business Intelligence for Small and Medium Enterprises“ с автори Вл. Гюнелиев, Ж.Манчева и З.

Йорданова, 9-th International Conference on Information and Communication Techology for Intelligent Systems, 2025, 4-6 April, Bangkok www.springer.com/series/15179, ISSN 2367-3370, SCOPUS indexed.

2. „Digital transformation in Construction Industry: A Business Intelligence Data Model for SMEs“ с автори Вл. Гюнелиев, Ж.Манчева и З. Йорданова, The International Conference on Business and Techology (ICBTEEdinburgh'2025), 2025, 12-13 April, SCOPUS indexed.

Представени са разделителни протоколи, като и в двата доклада, приносът на инж. Владимир Гюнелиев е 40%.

Кандидатът получава: **2x0,4x40 т.** = Общо: **32** точки.

3. Актуалност на разработката

Ефективното управление на разходите в строителните проекти става все по-важно предвид предизвикателствата в сектора, включително преразход на бюджета, забавяния във времето и неефективност на ресурсите. Строителната индустрия, представлявайки значим двигател на икономическия растеж, в момента преминава през фаза на трансформация, като технологичният напредък и подходите, базирани на данни, играят ключова роля в дейности дигитализиране и автоматизиране по пътя към Индустрия 4.0 и 5.0. В бързо променящата се среда и компоненти на разходната матрица поставят допълнително предизвикателство пред инвеститори и строителни предприемачи по отношение на тяхната динамична адаптивност и следователно нужда от навременен и мигновен анализ на данни за целите на бързи и адаптивни решения. Интегрирането на технологични иновации и модели за анализ на данни в управлението на разходите е не само обещаващо и перспективно, но се превръща в спешна необходимост в тази област.

Икономическото въздействие на строителната индустрия е значително, като ефективното управление на разходите влияе пряко върху икономическата жизнеспособност на строителните проекти, като по този начин оказва влияние върху икономиката като цяло.

Разработването и внедряването на унифициран модел за анализ на данни за управление на разходите предлага осезаеми ползи, съгласувайки се с натиска в цялата индустрия към възприемане на технологични решения за по-добри резултати от проекти.

4. Дисертационен труд

Дисертационният труд съдържа:

Уводна част, съдържаща: Въведение и постановка на дисертационното изследване; Актуалност на темата; Предистория и контекст на изследването; Постановка на проблема; Ниша в научната литература, доказваща необходимостта от адресиране на проблема; Идентифициран проблем в практиката; Основна цел и подцели; Теза; Изследователски въпроси; Предмет и обект на изследването; Значимост на изследването; Изследователски методи и методология (накратко какво ще бъде направено за постигане на целта по отношение на емпиричните изследвания); Ограничения на изследването (сектор, тип иновация и др.); Информационно осигуряване; Структура на дисертацията.

В Глава 1: Анализ на литературата са разгледани:

- Управлението на разходите в строителни проекти, в тази точка са разгледани: История и развитие на управлението на разходите в строителството; Съвременни методи и практики за управление на разходите в строителни проекти; Проблеми и предизвикателства при управлението на разходите в строителната индустрия; Ролята на ефективното управление на разходите за успеха на строителните проекти.
- В част Технологии и иновации в управлението на строителни проекти са разгледани: съвременните технологични иновации, които се прилагат при управлението на строителни проекти; приложения на технологични иновации, като BIM (Информационно моделиране на сгради), IoT (Интернет на нещата), AI (Изкуствен интелект), управление на данни и анализ на данни в управлението на строителството и предимства и предизвикателства при внедряването на технологични иновации в управлението на строителния сектор
- В частта Анализ на данни в управлението на строителството са дадени: определение и значение на анализа на данни в строителството; технологии и инструменти, използвани за анализ на данни в строителството, както и практически казуси и приложения на анализа на данни в управлението на строителни проекти.
- В частта Интегриране на технология и анализиране на данни за ефективност на разходите са разгледани: ролята на технологичните иновации и анализа на данни в управлението на строителните разходи; модели и методи за интегриране на технологии и анализ на данни в управлението на разходите; потенциалните ползи и предизвикателства от внедряването на технологични иновации в строителната индустрия; потенциалните ползи и предизвикателства от внедряването на Data Analytics в строителната индустрия, както и потенциалните ползи и предизвикателства от внедряването на изкуствен интелект в строителната индустрия.
- В последната част от тази глава са анализирани: Пропуски в съществуващата литература е направено идентифициране на пропуски и неизследвани области в съществуващата литература за управление на разходите в строителни проекти; идентифициране на пропуски и неизследвани области в съществуващата литература за управление на разходите чрез технологични иновации, анализ на данни и изкуствен интелект в строителни проекти, като тук са дадени потенциални възможности за по-нататъшни изследвания за използване на технологични иновации за повишаване на управленската ефективност в строителни проекти.

В Глава 2: Методология на изследването е направено описание на изследователския дизайн, извършен е анализ на моделите и инструментите за анализ на данни. Разработена е рамка с финансови показатели и модел на данни. Извършено е пилотно изследване; осигуряване качеството на данните: обработка и изчистване на данните, проведени е качествен анализ за оценка на готовността за използване на модела в практиката и статистически методи за анализ на резултатите от качественото изследване

В Глава 3: Емпирични резултати и валидиране на модела за анализ на данни е представен изградения стандартизиран опростен модел на данни, дадени са: резултати от пилотното изследване и повишаване на ефективността от използването на Бизнес

интелигентна система; резултати от проведеното емпирично качествено изследване. Направен е анализ на резултатите от емпирично качествено изследване и анализ на резултатите и валидация на модела на данни.

Дисертацията съдържа извън структурираните глави:

Претенции за научни и научно-приложни приноси, заключение и препоръки, както и използвана литература.

Дисертационният труд съдържа 175 страници, 22 фигури и 2 таблици.

Отделно е представена декларация за оригиналност.

5. Автореферат

Авторефератът отразява постигнатите резултати в дисертационния труд.

6. Забележки и препоръки

1. Липсват изводи в края на всяка глава на дисертацията.
2. Използваните литературни източници и цитирания не са обозначени и описани съгласно приетите стандарти.

7. Лични впечатления

Ни познавам лично инж. Владимир Гюнелиев и нямам лични впечатления за него.

8. Заключение

Въз основа на гореизложеното оценявам положително представения дисертационен труд и предлагам да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ на **инж. Владимир Севдалинов Гюнелиев** в Област на висшето образование 5. Технически науки, Професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, Докторска програма: „Организация и управление на производството (строителство)“.

Digitally signed by Iliana
...abv.bg,
...BG-681017
...danova
+03'00'

22.06.2025 г. *Член на Научното жури:*

София */доц. д-р инж. Илиана СТОЙНОВА/*